

Naturmangfold i reguleringsområde for nye Torvbråten skole, Røyken kommune

Toralf Tysse

Naturmangfold i reguleringsområde for nye Torvbråten skole, Røyken kommune

Ecofact rapport: 623

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Tysse, T. 2018. Naturmangfold i reguleringsområde for nye Torvbråten skole, Røyken kommune. Ecofact rapport 623.
Nøkkelord:	Reguleringsplan, biologisk mangfold
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-621-7
Oppdragsgiver:	Tegn_3
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Toralf Tysse
Prosjektmedarbeidere:	
Kvalitetssikret av:	Sina Thu Randulff
Forside:	Foto: Uteområder for dagens Torvbråten skole. Toralf Tysse ©

www.ecofact.no

INNHOOLD

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 MATERIALE OG METODER.....	5
2.1 MATERIALE.....	5
2.2 METODER.....	5
3 PLANOMRÅDET	7
4 STATUS FOR NATURMANGFOLD.....	8
4.1 FORELIGGENDE KUNNSKAP	8
4.2 NATURTYPER.....	8
4.3 PLANTER	8
4.4 VILT	11
5 SAMMENSTILLING OG VERDI	12
6 FORHOLDET TIL NATURMANGFOLDLOVEN	13
7 REFERANSER.....	14

FORORD

Denne rapporten omhandler status for naturmangfold i og ved planområdet for regulering av nye Torvbråten skole i Røyken kommune. Rapporten er basert på feltregistreringer gjennomført den 23.5.2018, samt innsamlet materiale fra diverse kilder.

Vi takker oppdragsgiver Tegn_3 ved Markus Lindahl for oppdraget og godt samarbeid.

Sandnes, 23.08.2018

Toralf Tysse

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Det er planer om riving av dagens Torvbråten skole i Røyken kommune, og etablering av ny skole innenfor dagens skoletomt. I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan for dette tiltaket, har Røyken kommune stilt krav om at det gjøres en utredning av naturmangfoldet i tilknytning til det varslede planområdet.

Datagrunnlag

Det viktigste datagrunnlaget for rapporten er feltregistreringer som ble gjennomført 23.5.2018.

Resultat

Naturmangfoldet i planområdet er til dels artsrikt på planter, men er likevel representativt for distriktet. I området rundt Oslofjorden er berggrunn og jordsmonn overveiende nærings- og/eller kalkrikt, og plantelivet er her generelt frodig. Bortsett fra et område med ask i østre del av planområdet, som er inkludert pga. artens rødlistestatus (sårbar/VU), fremheves ingen områder som økologisk viktige.

Ingen av naturtypene innenfor planområdet oppfyller kriteriene i DN-håndbok 13. Planområdet omfatter ellers ikke landskapsøkologiske funksjonsområder, verneområder eller geosteder.

En yngleplass for salamander, trolig liten salamander, er registrert i en dam utenfor planområdet.

1 INNLEDNING

Det er planer om riving av dagens Torvbråten skole i Røyken kommune, og etablering av ny skole innenfor dagens skoletomt. I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan for dette tiltaket, har Røyken kommune stilt krav om at det gjøres en utredning av naturmangfoldet i tilknytning til det varslede planområdet.

Denne rapporten belyser status for naturmangfoldet innenfor det varslede planområdet og i tilknytning til dette. Grunnlaget for rapporten er feltregistreringer og øvrig datainnsamling.

2 MATERIALE OG METODER

2.1 Materiale

Materialet for rapporten stammer fra flere kilder. Det viktigste grunnlaget for rapporten er feltarbeid som ble gjennomført i og ved planområdet den 23.5.2018. I tillegg er det innhentet opplysninger fra nettstedene Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>) og Naturbasen (<http://kart.naturbase.no>). Fylkesmannen i Buskerud ved Olav Thøger Haaverstad er også kontaktet for innsyn i sensitive artsdata fra det aktuelle området.

2.2 Metoder

Statens vegvesen håndbok V712 (2018) er lagt til grunn for utvalg og verdisetting av naturmangfoldet som er registrert i området. I revidert utgave av håndbok V712 er temaet naturmangfold inndelt i følgende enheter:

- Landskapsøkologiske funksjonsområder
- Vernet natur
- Viktige naturtyper
- Økologiske funksjonsområder for arter
- Geosteder

Det er utarbeidet kriterier for fire verdiklasser for de overnevnte kategoriene. I tabell 2.1 er det en oversikt over disse kriteriene for forekomster for hhv. «noe», «middels», «stor» og «svært stor» verdi. Alle forekomster som ikke oppfyller noen av disse kriteriene er vurdert å være «uten betydning», dvs. en kategori med lavere verdi enn «noe verdi».

Tabell 2.1. Verdisetting av kartleggingsenheter (etter håndbok V712, 2018).

Tema	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Landskaps-økologiske funksjonsområder	Områder med mulig landskaps økologisk funksjon. Små (lokalt viktige) vilt- og fugletrekk.	Områder med lokal eller regional landskapsøkologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på lokalt/regionalt nivå. Områder med mulig betydning i sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med regional til nasjonal landskaps-økologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på regionalt/ nasjonalt nivå. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med nasjonal, landskapsøkologisk funksjon. Særlig store og nasjonalt/ internasjonalt viktige vilt- og fugletrekk. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammen-binding av verne-områder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi.
Vernet natur			Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39) med permanent redusert verneverdi. Prioriterte arter i kategori VU og deres ØFO	Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39). Øverste del forbeholdes verneområder med internasjonal verdi eller status, (Ramsar, Emerald nettverk m.fl). Prioriterte arter i kategori EN og CR og deres ØFO.
Viktige naturtyper	Lokaliteter verdi C (øvre del)	Lokaliteter verdi C og B (øvre del)	Lokaliteter verdi B og A (øvre del) Utvalgte naturtyper verdi B/C (B øverst i stor verdi).	Lokaliteter verdi A Utvalgte naturtyper verdi A.
Økologiske funksjonsområder for arter	Områder med funksjoner for vanlige arter (eks. høy tetthet av spurvefugl, ordinære beiteområder for hjortedyr, sjø/ fjæreareal med få/små funksjoner). Funksjonsområder for enkelte vidt utbredte og alminnelige NT arter. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «Liten verdi» NVE rapport 49/201357.	Lokalt til regionalt verdifulle funksjonsområder. Funksjonsområder for arter i kategori NT. Funksjonsområder for fredede arter utenfor rødlista. Funksjonsområde for spesielt hensynskrevende arter Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdi-kategori «middels verdi» NVE rapport 49/201357 samt vassdrag med forekomst av ål.	Viktige funksjonsområder region. Funksjonsområder for arter i kategori VU. Funksjonsområder for NT-arter der disse er norske ansvarsarter og/ eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «stor verdi» NVE rapport 49/201357 samt viktige vassdrag for ål. Store	Store, veldokumenterte funksjonsområder av nasjonal (nedre del) og internasjonal (øvre del) betydning Funksjonsområder for trua arter i kategori CR (øvre del). Nedre del: EN-arter og arter i VU der disse er norske ansvarsarter og/eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/bestander i verdikategori «svært stor verdi» NVE rapport 49/201357.
Geosteder	Geosteder med lokal betydning.	Geosteder med lokalregional betydning.	Geosteder regionalnasjonal betydning.	Geosteder med nasjonalinternasjonal betydning.

For å komme frem til verdikategoriene for viktige naturtyper og økologiske funksjonsområder for arter, må hhv. DN-håndbok 13 (DN 2007), DN-håndbok 11 og Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen og Hilmo 2015) benyttes. Det er utarbeidet nye faktark for viktige naturtyper som skal erstatte faktarkene i DN-håndbok 13, og det er disse som er benyttet.

3 PLANOMRÅDET

Det varslede planområdet er på totalt 99 dekar, og omfatter stort sett arealer med skog i tillegg til skoletomta. Planområdet grenser til boligbebyggelse i nord og til skog i sør, og inkluderer også dagens Torvbråten skole. Figur 3.1 viser beliggenheten av planområdet på grunnlaget «Norge i bilder».

Figur 3.1. Avgrensning av det varslede planområdet.

4 STATUS FOR NATURMANGFOLD

4.1 Foreliggende kunnskap

På Artskart er det lagt inn en del registreringer, spesielt av høyere planter, innenfor planområdet. Stort sett gjelder funnene vanlig forekommende arter. Av forvaltningsmessig interessante arter er det et funnsted av den rødlistede planten alm (VU), samt funn av de svartelistede artene vinterkarse (1 funnsted) og høstberberis (1 funnsted). Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller viktige funksjonsområder for arter innenfor planområdet.

4.2 Naturtyper

Planområdet omfatter i stor grad barskog av middels eller høy/særs høy bonitet. Det er teiger med furuskog, granskog, barblandingsskog og løvskog innenfor området. Skogen er stort i hogstklasse IV og V, dvs. eldre produksjonsskog og hogstmoden skog. Det meste av skogen i området er godt under 100 år, men det finnes mindre arealer med trær over 100 år innenfor planområdet.

Med unntak av områdene ved Torvbråten skole, består stort sett alle naturtypene i planområdet av skog. Et mindre område ved Torvbråten skole kan karakteriseres som fuktmark. Det er også noe åpent berg i den vestligste delen av planområdet.

Med grunnlag i registreringer under befaringen, er det ikke arealer innenfor planområdet som oppfyller kriteriene for viktige naturtyper etter DN-håndbok 13.

Lokaliteter som fremheves

Innenfor planområdet ble det ikke registrert noen naturtyper som oppfyller kriteriene i DN-håndbok 13.

4.3 Planter

Berggrunnen i planområdet består av finkornet og porfyrisk kvarts-albitt-mikroklingneis, (omdannet rhyolitt), gjennomsett av granittganger (NGU). Vegetasjonen i planområdet er preget av næringskrevende arter, noe som i stor grad må tilskrives denne bergarten. Løsmassene som ligger oppå berggrunnen har ellers også betydning for plantelivet.

Med unntak av bebyggelsen knyttet til Torvbråten skole, er stort sett hele planområdet dekket av trær. Skogen består av mange ulike treslag og et relativt stort aldersspenn, men furu og gran dominerer skogbildet. Sjøtningen av skogen er også varierende, med tette partier av småvokst underskog til luftig en-sjiktet skog. Vanlig forekommende treslag omfatter furu, vanlig gran, hassel, spisslønn, bjørk, selje og rogn. Småplanter av ask (rødlistet **VU**) er vanlig forekommende i deler av området, og helt i øst er det også en mindre bestand av denne arten. Det er ellers spredte forekomster av forvillede busker og trær i planområdet, spesielt i kanten mot bebyggelse.

Busksjiktet i planområdet er varierende utformet. I vest er det til dels tett undervegetasjon av hassel og gran flere steder, mens i store deler av planområdet mangler et typisk busksjikt.

Feltsjiktet er stort sett velutviklet i planområdet, men mangler eller er redusert på utearealer i skog nær Torvbråten skole, i tett skog og på berg. Artsutvalget av karplanter vitner om gode næringsforhold i jordsmonnet, men få spesielt kalkkrevende arter ble registrert. Hvitveis er en mengdeart i feltsjiktet i planområdet, men også blåveis, gaukesyre, skogsnelle, skogsveve, skogfiol, hårfrytle, fingerstarr (figur 4.1), markjordbær (figur 4.1), kratthumleblom er vanlig forekommende og til dels lokalt dominerende arter her. Øst i planområdet ble firblad registrert. På åpnere steder i skogen og i skogkant inngår arter som gjerdevikke og tveskjeggveronika m.fl.

Figur 4.1. Fingerstarr og markjordbær er vanlige planter innenfor planområdet.

I de deler av planområdet som grenser til bebyggelse er det ellers relativt stort innslag av forvillede hageplanter, f.eks. gravmyrt og berberis.

Bunnsjiktet var stort sett velutviklet i hele planområdet, bortsett fra på arealer med liten lystilgang og mye menneskelig tråkk. Det er svært lite lav innenfor planområdet, men mosefloraen er lokalt velutviklet. Som med karplanter, så dominerer arter som er næringskrevende. Bakkedekkende arter innenfor planområdet var hasselmoldmose *Eurhynchium angustirete* (figur 4.2), matteflette *Hypnum cupressiforme* (dels også som epifytt), storkransemose *Rhytiadelphus triquetrus*, stortujamose *Thuidium tamariscum* og etasjehusmose *Hylocomium splendens*. Andre vanlig forekommende arter i planområdet er firtannmose *Tetraphis pellucida* (stubber), broddfagermose *Plagiomnium cuspidatum*, lundveikmose *Cirriphyllum piliferum*, berghinnemose *Plagiochila porelloides*

og putevrimose *Tortella turtuosa* (kalkkrevende art).

Figur 4.2. Den krevende mosearten hasselmoldmose *Eurhynchium angustirete* er vanlig i deler av planområdet.

Epifyttfloraen (moser) var lokalt velutviklet, med hjelmlæremose *Frullania dilitata*, matteblæremose *Frullania tamarisci*, gulband *Metzgeria furcata*, matteflette *Hypnum cupressiforme*, krusgullhette *Ulota crispa* og krinsflatmose *Radula complanata* som de vanligst forekommende artene. Flere arter bustehetter *Ortotrichum* ble også registrert på trær innenfor planområdet. Disse omfatter kystbustehette *O. lyelli*, klokkebustehette *O. affine*, bleikbustehette *O. stramineum*, duskbustehette *O. speciosum* og buttbustehette *obtusifolium*. En rekke andre mosearter ble registrert innenfor området, men alle representative for tilsvarende miljø i distriktet.

Lokaliteter som fremheves

Alle registrerte planter og moser som ble registrert innenfor planområdet er mer eller mindre representative for tilsvarende miljø i distriktet. Innenfor planområdet fremheves det likevel et område med helt lokal betydning i forhold til reguleringsplanen. Dette gjelder et område helt øst i planområdet. Her er det en frodig blandingsløvskog med en del innslag av ask (VU), med relativt høyreiste løvtrær på godt jordsmonn. Felt- og bunnsjiktet er velutviklet og artsrikt, blant annet med innslag av firblad. Området burde strengt hatt «stor verdi» pga. ask, som er rødlistet som VU. Denne arten er likevel såpass vanlig i distriktet at lokaliteten devalueres til «noe verdi». Artsutvalget ellers på lokaliteten er ikke mer spesielt enn at det omfatter arter som er representative for distriktet. Figur 4.3 viser avgrensingen av lokaliteten.

Figur 4.3. Beliggenhet av økologisk funksjonsområde øst i planområdet.

4.4 Vilt

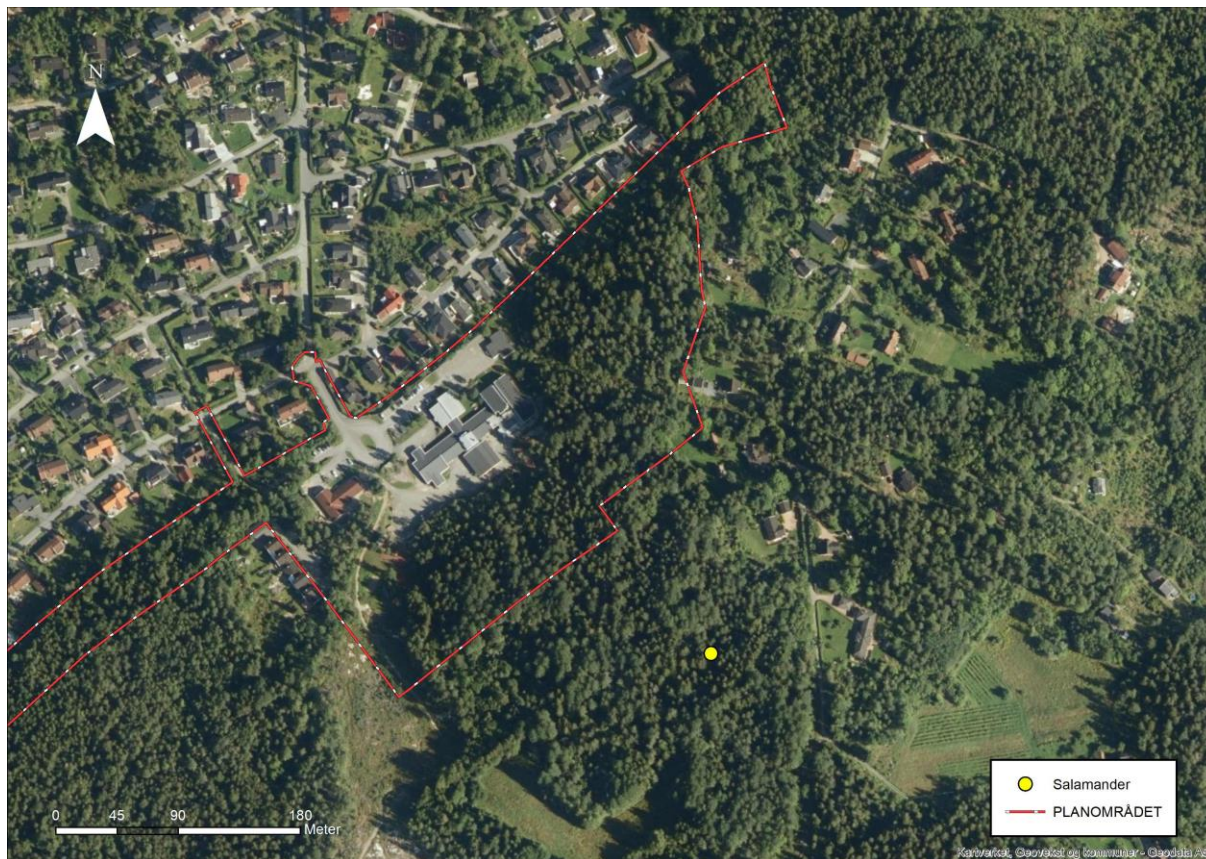
Under befaringen ble det registrert flere vanlig forekommende fuglearter i planområdet. Dette utvalget omfattet sannsynlige hekkefugler som kjøttmeis, blåmeis, svartmeis, gransanger, løvsanger, munk, svarttrost, måltrost, svartvit fluesnapper, rødstrupe, kråke og bokfink. I tillegg ble stillits registrert i området. Ingen uvanlige arter ble registrert under feltarbeidet, og det har ikke tilkommet informasjon om slike funn heller.

Med planområdets nærhet til bebyggelse og høy aktivitet fra både mennesker og hunder, er området lite egnet for viltarter som ikke tolererer slik aktivitet. Det er derfor lite sannsynlig at det skulle finnes hekkeplasser for f.eks. rovfugler eller viktige funksjonsområder for større pattedyr i nærheten av området.

Det er ellers registrert salamander i en dam utenfor planområdet, og sørvest for Torvbråten skole (informasjon fra Naturvernforbundet til Røyken kommune). Med grunnlag i et bilde av en innfanget salamander som er oversendt kommunen (og gjort tilgjengelig for forfatter), så er dette trolig liten salamander *Lissotriton vulgaris*. Arten er ikke rødlistet.

Figur 4.4 viser omtrentlig beliggenhet av ynglelokaliteten for salamander. Selve dammen ligger godt utenfor planområdet, men overvintringslokaliteter for populasjonen vil ligge utenfor dammen. Salamanderne vil erfaringsmessig forflytte seg mellom overvintringslokaliteten (e) og dammen vår og høst. Det må eksplisitte undersøkelser til for å dokumentere hvor disse

overvintringslokaliteten(e) for populasjonen ligger. Det ble ikke registrert lokaliteter innenfor planområdet som vurderes som godt egnede for overvintring av liten salamander.

Figur 4.4. Omtrentlig beliggenhet av lokalitet for salamander, trolig liten salamander.

Lokaliteter som fremheves

Med grunnlag i feltarbeidet og øvrig informasjon, er det kun vanlig forekommende arter som synes å ha tilknytning til planområdet. Det bemerkes funn av yngleplass for salamander (trolig liten salamander) i dam utenfor planområdet.

5 SAMMENSTILLING OG VERDI

Feltregistreringene i planområdet viser at det samlede artsmangfoldet i planområdet er relativt variert, men uten funn av uvanlige og sjeldne arter for distriktet. Ingen av naturtypene innenfor planområdet oppfyller kriteriene i DN-håndbok 13. Det er heller ingen verneområder eller registrerte geosteder innenfor planområdet.

Vedrørende økologiske funksjonsområder for arter, er det strengt tatt registrert et slikt område innenfor planområdet. Dette gjelder imidlertid et funksjonsområde for det rødlistede treet ask (VU), som er meget vanlig i denne delen av landet. På grunn av disse forhold, er det i denne rapporten avveket fra verdisettingen i håndbok V712. Her er funksjonsområder for sårbare arter (VU) vurdert å ha stor verdi, mens i denne rapporten er den aktuelle bestanden av ask kun vurdert å ha «noe verdi».

Tabell 5.1 nedenfor gir en oversikt over de biologiske verdiene som er knyttet til området med utgangspunkt i kriteriene i tabell 3.1. Funksjonsområde for salamander er ikke nevnt i tabellen, da ynglelokaliteten vurderes å ligge utenfor influensområdet for tiltaket.

Tabell 5.1. Oppsummerende tabell over betydning og verdi i influensområdet.

Tema	Lokaliteter	Beskrivelse	Verdi
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Ingen fremheves	Det er ikke registrert områder for vilt mv. som vurderes å ha en landskapsøkologisk betydning	Uten betydning
Vernet natur	Ingen		Ingen verdisetting
Viktige naturtyper	Ingen fremheves	Ingen naturtyper innenfor området oppfyller kriteriene i DN-håndbok 13	Uten betydning
Økologiske funksjonsområder for arter	Bestand av ask	Et begrenset område i den østre delen av planområdet har innslag av en del asker. Området har generelt variert flora, blant annet med innslag av firblad.	Noe verdi
Geosteder	Ingen		Ingen verdisetting

Konklusjon:

Naturmangfoldet i planområdet er til dels artsrikt på planter, men er likevel representativt for distriktet. I området rundt Oslofjorden er berggrunn og jordsmonn overveiende nærings- og/eller kalkrikt, og plantelivet er her generelt frodig. Bortsett fra et område med ask i østre del av planområdet, som er inkludert pga. artens rødlistestatus (sårbar/VU), fremheves ingen områder som økologisk viktige.

Ingen av naturtypene innenfor planområdet oppfyller kriteriene i DN-håndbok 13. Planområdet omfatter ellers ikke landskapsøkologiske funksjonsområder, verneområder eller geosteder.

6 FORHOLDET TIL NATURMANGFOLDLOVEN

I henhold til naturmangfoldlovens §7 skal prinsippene i §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget (§8), føre-var-prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§10), hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse (§11), samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12). Nedenfor følger en vurdering av §§ 8 - 10 med grunnlag i foreliggende fagrapport.

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Rapporten belyser funn av naturmangfold i planområdet og i tilgrensende områder. Materialet er innsamlet gjennom feltregistreringer og annen datainnsamling. Det er ikke gjort funn i planområdet eller øvrig influensområde som er av *vesentlig betydning* for naturmangfoldet, og

funnene er i stor grad representative for naturmangfoldet i distriktet. Kunnskapsgrunnlaget vurderes godt nok i forhold til sakens karakter og risikoen for skade på naturmangfoldet.

I rapporten er det beskrevet at det ikke kan utelukkes at liten salamander overvintrer i planområdet. Det er som nevnt registrert en ynglelokalitet for arten uten planområdet. Det vurderes likevel som *lite sannsynlig* at det skulle være overvintringslokaliteter for arten som blir direkte berørt av tiltak.

§9 Føre-var-prinsippet

Da kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok i forhold til sakens karakter, vil denne paragrafen ikke komme til anvendelse.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for. Naturmangfoldet i planområdet preges i stor grad av at området er påvirket av mennesker. En samlet belastning av eksisterende og planlagte tiltak vil ikke, med foreliggende kunnskap, medføre at økosystemet, viktige arter eller naturtyper blir vesentlig påvirket.

7 REFERANSER

Direktoratet for naturforvaltning. 2000. *Viltkartlegging*. DN-håndbok 11.

Direktoratet for naturforvaltning. 2001. *Kartlegging av ferskvannslokaliteter*. DN-håndbok 15 (internettutgave: www.dirnat.no).

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. *Kartlegging av naturtyper - Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Henriksen, S. & Hilmo, O. (red.). 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken, Norge. (nettversjon: <http://data.artsdatabanken.no/Rodliste>)

Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.). 2011. *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. Artsdatabanken, Trondheim.

Statens vegvesen. 2018. *Konsekvensanalyser*. Håndbok V712.